

УДК
687.01:
005.412

ГАЛИНА ЛОБАНОВА, МАРГАРИТА САС
Хмельницький національний університет, Україна

МОДА ЯК ЗАСІБ КУЛЬТУРНОЇ РЕПРЕЗЕНТАЦІЇ УКРАЇНИ

Мета. Дослідження фешн-арт як форми культурної дипломатії та аналіз внеску українських дизайнерів у формування позитивного іміджу України на міжнародній арені.

Ключові слова: індустрія моди, соціальна місія, етика моди, інклюзивність, сталий розвиток.

Постановка завдання. У сучасному світі мода стала важливим засобом культурного самовираження та міжнародної комунікації. Через одяг можна передавати національні символи, історичну пам'ять, цінності та сучасну ідентичність. Українські дизайнери дедалі активніше представляють нашу культуру на світовій арені – через покази, колекції, колаборації та візуальні образи. Вони використовують національні символи, трансформуючи їх у сучасні силуети. Це дозволяє формувати унікальний стиль, добре впізнаваний у світі. Дослідження впливу моди на міжнародний імідж України та визначення – чому підтримка індустрії моди важлива для культурного розвитку та міжнародного визнання – є актуальним завданням.

Методи досліджень. Для виконання поставленого завдання використано теоретико-аналітичний, культурологічний та системно-інформаційний методи дослідження.

Результати досліджень. Мода дедалі більше виконує функцію не лише естетичного, а й комунікативного інструменту, оскільки вона транслює культурні коди, формує уявлення про національну ідентичність та слугує засобом міжкультурного діалогу. Тому мода розглядається як складова культурної дипломатії – м'якої сили, що впливає на міжнародний імідж держави.

Для України, яка активно вибудовує власну культурну суб'єктність у світі, фешн-арт стає важливою презентацією національної ідентичності, історичної пам'яті та сучасної креативності. Колекції, які несуть не тільки естетичну красу, а й ідею, меседж, культурний код. Саме завдяки цьому українська мода стає своєрідною мовою дипломатії, яку розуміють усі без перекладу.

Поняття «м'яка сила», яка існує у світі – це здатність країни впливати на інших через культуру, цінності та мистецтво. Саме в цьому мода відіграє ключову роль. Коли на подіумі з'являється

сучасний одяг з українською вишивкою – це крім модного показу, ще й культурний жест – демонстрація нашої спадщини та сучасності.

Сьогодні український фешн-арт активно використовує традиційні мотиви – геометричні візерунки, орнаменти, а також кольори національного прапора. Проте, він також трансформує ці мотиви у сучасні силуети, створюючи при цьому унікальний стиль, впізнаваний у світі, що і є проявом культурної дипломатії, яка замість політичних гасел – промовляє сама за себе.

Українська мода сьогодні дедалі частіше з'являється на сторінках світових медіа та на подіумах провідних столиць моди – це результат праці дизайнерів, які поєднують традиції й сучасність так, щоб це було зрозумілим і близьким світові.

Відомі імена – BEVZA, Vita Kin, Лілії Пустовіт, Ксенії Шнайдер, Ірини Каравай вже добре відомі у міжнародному середовищі. Наприклад, бренд KSENIASCHNAIDER прославився завдяки унікальному поєднанню різних видів джинсової тканини – «демі-деніму», яке стало трендом не лише в Україні, але й у Європі та США [1]. Лілія Пустовіт дуже делікатно працює з етнічними символами та кодами, щоб створити абсолютно нові, переосмислені вироби. Вона черпає натхнення співпрацюючи з талановитими українськими художниками і пропонує несподіваний погляд на візерунки на одязі. «Каштановий» принт є найбільш особливим та фірмовим, оскільки натхненний символом Києва, красою та історією міста [2].

Колекції Svitlana Bevza завжди демонструють українське коріння: символіка зерна пшениці або силуети, натхненні вишиванками. В своїх колекціях BEVZA переосмислює українську культурну спадщину, вплітаючи традиційні форми та національні символи в сучасний одяг [3]. Ці дизайнери створюють образ сучасної України – стильної, сильної, незалежної. Коли їхні колекції бачать у Нью-Йорку чи Парижі, світ сприймає це як голос культури нашої країни.

У контексті культурної дипломатії особливу увагу заслуговує український бренд MAKI, який поєднує етнічну стилістику, сучасний дизайн і стратегічну комунікацію на міжнародному рівні. Заснований дизайнером Макаром Ліbermanом, бренд активно працює з національними символами – вишивкою, орнаментикою, кольоровими кодами – інтегруючи їх у сучасні силуети та матеріали. Такий підхід дозволяє бренду транслювати українську ідентичність у форматі, зрозумілому міжнародній аудиторії. Бренд MAKI виконує функцію культурного амбасадора, демонструючи, як мода може стати засобом дипломатії.

Таким чином, українські дизайнери стають своєрідними послами культурної дипломатії. Вони показують, що наша ідентичність – це не лише минуле, а й сучасне мистецтво, яке гідно конкурує на міжнародній арені.

Національні символи – пшениця, калина, чорнобривці, синьо-жовта гама – стають не лише декоративними елементами, а справжніми маркерами культури. У сучасних колекціях вони вже не виглядають «фольклорно», а подаються у новому світлі: в мінімалістичних силуетах, у поєднанні з новітніми тканинами чи навіть у цифровому форматі [4].

Таке поєднання минулого з сучасним створює унікальний стиль. Це мова, якою ми розповідаємо про себе світові: ми пам'ятаємо своє коріння, але водночас орієнтуємося на майбутнє. Фешн-арт виконує роль моста між традицією та сучасністю. Кожен показ колекцій з українським акцентом – це своєрідне послання світові, що ми – сильна та сучасна нація, яка цінує власну культуру. Мода, як складова культурного капіталу, може формувати позитивний імідж держави, сприяти налагодженню партнерства, підтримувати культурну суб'єктність.

Висновок. Українські дизайнери сьогодні показують світові не тільки красивий одяг. Вони формують емоційний зв'язок з міжнародною аудиторією та підтримують культурну суб'єктність держави, поєднуючи традицію, інновацію та соціальну відповідальність.

У умовах сучасних викликів – війни, глобалізації, цифровізації, тощо – мода стає не лише естетичним, але й політичним, культурним та гуманітарним ресурсом. Її потенціал як м'якої сили необхідно розвивати через підтримку креативних індустрій, освітні програми та міжнародні культурні проекти.

Література

1. Pustovit L. Official Website / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://poustovit.com>
2. BEVZA Official Website / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.bevza.com>
3. KSENIASCHNAIDER Official Website / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://kseniaschnaider.com>
4. Савчук О. Мода як культурна дипломатія: сучасний вимір української ідентичності. // Українська культура і мистецтво. – 2022. – №4. – С. 37–44.